

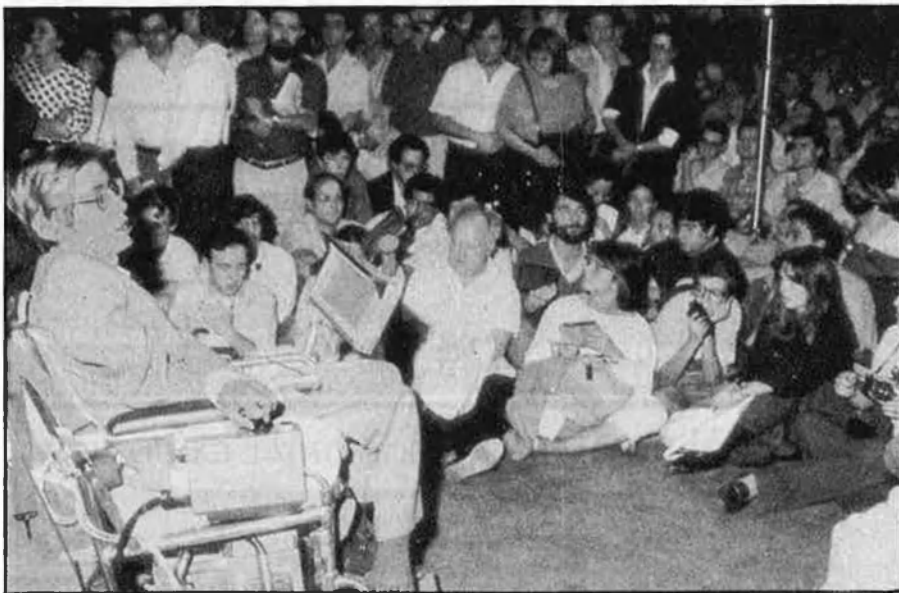
Stephen Hawking, salvat

L'Editorial Crítica, del grup Grijalbo traurà en català l'obra del científic Stephen Hawking, «Una breu història del temps. Del big bang als forats negres», al mateix temps que en castellà. Malgrat això, i encara que Crítica ha hagut de pagar pels drets d'edició més que per altres obres, no la podrà traure en tots els formats.

Lluís Bonada

L'editorial Empúries, com ja vam informar (EL TEMPS núm. 195), es va trobar que l'agent literari de Madrid li impedia treure l'edició catalana del llibre de Stephen Hawking *Una breu història del temps. Del big bang als forats negres*, al mateix temps que la castellana. Per aquesta raó discriminatòria, l'editor, Xavier Folch, va desistir d'adquirir els drets, el preu dels quals ja havia estat fixat amb els agents americans que van anar a la Fira de Frankfurt a oferir i vendre el que tot hom creu que serà el best-seller d'assaig dels pròxims anys, a tot el món.

Segons que hem sabut, l'agent de Madrid en aquells moments encara negociava l'edició castellana amb diverses editorials i pensava oferir a l'editor castellà que se'ls quedés la primícia de publicar el llibre a l'Estat espanyol, i per això no volia que el contracte per l'edició catalana pogués perjudicar les negociacions amb els editors castellans, amb els quals n'havia d'obtenir beneficis molt més grans.

Stephen Hawking, descobridor dels forats negres, també en català.

Però, per sort per al lector català, l'editorial que ha comprat els caríssims drets de l'obra per a Espanya és una editorial bilingüe catalano-castellana de Barcelona al front de la qual hi ha una persona que estima l'edició catalana i que ha decidit de treure la versió catalana al mateix temps que la castellana. L'editorial és Crítica, una editorial que pertany al grup Grijalbo. I el director gerent n'és Gonzalo Pontón, que pensa que amb l'edició catalana de l'assaig del prestigiós físic, «esdevindrà per a mi la revenja contra Adolfo Suárez, que va dir aquella bestiesa que el català no era una llengua que pogués servir per a ensenyar física».

El llibre apareix en anglès aquest mes d'abril, als Estats Units i al Regne Unit, publicat per l'editorial Bantam Press, i al cap d'uns mesos serà publicat a tot el món. Després de negociacions molt dures, Crítica va arribar a l'acord

definitiu el dia 3 de febrer. El dia 16 de març, Gonzalo Pontón signava davant nostre, en el seu despatx del carrer d'Aragó de Barcelona, el contracte que li havien enviat els agents, Writers House Inc, i que ja portava la firma de l'autor, però com que en aquest cas l'autor pateix una malaltia que el té paralytitzat del tot, la firma diu B. J. Hawking, que Pontón suposa que deu ser la firma de l'esposa.

Crítica ha pagat un preu molt elevat d'avançament dels drets d'autor i, de més a més, en comptes del vuit per cent que s'acostuma a establir, haurà de pagar el nou per cent de drets d'autor. Però això no és tot. El contracte no li dona dret a editar el llibre en tots els formats possibles. Només el podrà treure en edició de tapes dures i en edició de rústica, però no en butxaca. Dues altres editorials han adquirit, una, els drets per treure l'edició de quiosc i la segona, els del llibre de butxaca, si bé no podran fer-ho fins al cap d'un any i dos anys, respectivament, de l'edició de Crítica. Els agents, en comptes de vendre tot el pastís a un sol editor, han preferit repartir-lo en tres parts.

A principis de febrer, Gonzalo Pontón va iniciar una sèrie de consultes a la universitat per trobar el traductor

Primavera

NOVETATS en LLIBRES

<p>edicions 62 s/a</p> <p>PAGARAS ELS OUS DE CUGUL</p> <p>Pere Bessó Premi Ausiàs March 1987. L'Escorpí/Poesia, 114. 80 pàgines.</p> <p>Una veu original i vigorosa que es revela com un valor en alça de la poesia valenciana actual.</p>	<p> Editorial Laia</p> <p>PÚBLIC I PRIVAT</p> <p>Francesco Alberoni Col·lecció l'Entrellat, 120 pàgines.</p> <p>Les relacions entre les persones en la família, en el treball, en la parella.</p>
<p>Edicions BROMERA</p> <p>EL FANTASMA QUE PAGAVA LLOGUER</p> <p>Henry James Col·lecció A la lluna de València, 4.</p> <p>La por i l'atracció unides. Una casa intrigant i solitària on, puntualment, es paga un arrendament molt especial.</p>	<p>EDITORIAL EMPÚRIES</p> <p>BOTXENSKI I COMPANYIA</p> <p>Josep Maria Fonalleras Col·lecció narrativa/Empúries.</p> <p>La revelació literària de l'any: Un escriptor jove amb un sentit surrealista de l'humor, una llengua esplèndida i un gran talent narratiu.</p>
<p> GREGAL LLIBRES consorci d'editors valencians s.a.</p> <p>TRAPELLERIES GALÀCTIQUES</p> <p>Josep Masats Gregal Juvenil, núm. 22.</p> <p>On explique el que va passar a la meua esbojarrada classe, la nit que, en comptes de veure el Halley, vam veure una misteriosa nau de l'espai que potser duia una pila d'extraterrestres ben galdosos.</p>	<p> LA GALERA, S. A., EDITORIAL</p> <p>LES ALES ROGES</p> <p>Miquel Rayó i Ferrer Col·lecció Els Grumets de la Galera. Premi Josep-M. Folch i Torres 1987. Presentació: Xavier Pastor, president de Greenpeace, Espanya.</p> <p>Il·lustracions d'Ismael Balanya.</p>
<p> EDITORIAL TRES I QUATRE</p> <p>¡ESBORREU-ME EL RECORD!</p> <p>Joan M. Monjo La Unitat, 125.</p> <p>Situada cronològicament a cavall dels segles XIX i XX, l'acció d'aquesta novel·la és, en realitat, una reflexió sobre la memòria.</p>	<p> curial</p> <p>CATALUNYA DINS L'ESPANYA MODERNA</p> <p>Pierre Vilar Vol. II: Les transformacions agràries. Trad. d'Eulàlia Duran. Coedició amb Ed. 62.</p>
<p> ENCICLOPÈDIA CATALANA</p> <p>DICCIONARI JURÍDIC CATALÀ</p> <p>Un volum de 14 x 21. 480 pàgines</p> <p>De venda a llibreries. «Els diccionaris de l'Enciclopèdia».</p>	<p> Edicions del bullent</p> <p>EL VIATGE CONTRA L'HORITZÓ</p> <p>Vicent Escrivà Col·lecció 13/19.</p>

adient. El traductor havia de tenir dues condicions: conèixer bé el català i ser un expert en física. Per sort, hi ha una persona que reuneix aquestes dues condicions, David Jou, el poeta i físic nascut a Sitges el 1953, autor, entre altres llibres, de *Diminuta imatge*, premi Martí Dot del 1976, *Mirall de vellut negre*, *Tapís i Teoria*, tots aquests tres publicats per Edicions 62 als Llibres de l'Escorpí. David Jou ja ha començat a treballar amb el text provisional facilitat per l'agent literari, i que és la versió no definitiva que Stephen Hawking va lliurar a l'editor, a l'espera de corregir-lo i enllestir-lo en el moment que es vagi a editar.

L'objectiu de Crítica és llançar el llibre passat l'estiu. «I per protegir l'edició catalana —ens diu Gonzalo Pontón— sortirà a més bon preu que la castellana. La versió castellana apareixerà a la col·lecció en tela «Serie Mayor» que dirigeixo amb en Josep Fontana i que vam inaugurar amb el llibre de Daniel J. Boorstin *Los descubridores*. L'edició catalana s'imprimirà en *paperback*, és a dir, sense tapes dures, i per això serà més barata que la castellana. Formarà part de la col·lecció «Sèrie general» que, entre altres, ha publicat els llibres de Pierre Vilar *La guerra civil espanyola* i la *Història d'Espanya*.

Curiosament, Xavier Folch va treballar a Crítica abans de fundar Empúries. El catàleg de l'editorial Crítica recorda que la col·lecció «Sarrià», on es van publicar llibres d'assaig i de poesia de Joan Fuster, Antoni Tàpies, Josep Benet, Joan Vinyoli, Feliu Formosa, Segimon Serrallonga, i Joan Brossa, és dirigida per Xavier Folch.

Es tracta d'una col·lecció literària que Crítica no es veu amb cor de prosseguir quan en Folch se'n va i queda així convertida en una sèrie tancada. Gonzalo Pontón és una persona que a la universitat va fer Història i es dedica preferentment a publicar llibres d'aquesta matèria.

Per una qüestió d'atzar —la majoria de les altres editorials que anaven al darrera del llibre i fins i tot les dues que l'editaran en butxaca i per a quisc no tenen col·leccions en català— el llibre del descobridor dels forats negres podrà ser llegit en català i al mateix temps que aparegui l'edició castellana.

Hi ha hagut sort. El cas no resol, però, el problema del bloqueig a les traduccions al català que practiquen alguns agents i alguns editors. □